

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การเสนอเนื้อหาในบทนี้จะเสนอตามหัวข้อดังนี้คือ 1. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย โดยกล่าวถึง วัตถุประสงค์ สมมุติฐาน วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยของการศึกษาค้างนี้ พร้อมทั้งอภิปรายผลตามแนววัตถุประสงค์ และสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยการบรรยายเปรียบเทียบ ข้อค้นพบกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ข้อเสนอแนะ 3. แนวทางการวิจัยในอนาคต 4. ข้อจำกัดในการวิจัย ซึ่งจะได้อธิบายในรายละเอียดต่อไปนี้คือ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้ข้อสนเทศเกี่ยวกับ แหล่งข้อสนเทศ สาขาวิชา ภาษา ความทันสมัย รูปแบบและลักษณะของข้อสนเทศที่ครู/อาจารย์ โรงเรียนสารพัดช่าง ต้องการและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสอน และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ กำหนดสมมุติฐานของการศึกษาไว้คือ ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์ โรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานครจะแตกต่างกัน

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามแก่ครู/อาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี โรงเรียนสารพัดช่าง นครหลวง โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร และโรงเรียนสารพัดช่างสี่พระยา จำนวนทั้งสิ้น 204 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 165 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.88

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ใช้วิธีการทางสถิติได้แก่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ค่าทีและค่าเอฟ โดยเฉพาะค่าเอฟเมื่อพบว่ามีการใด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างของแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน ทั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ที่โครงการสำนัก บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลของการศึกษารูปได้ดังนี้คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 165 คน ปรากฏว่า มากกว่าครึ่ง (60 เปอร์เซ็นต์) เป็นเพศหญิง และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (67.27 เปอร์เซ็นต์) นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สังกัดคณะวิชาคหกรรม (45.45 เปอร์เซ็นต์) และพบว่า เป็นผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง เพียงหลักสูตรเดียวจำนวนมากที่สุด (79.39 เปอร์เซ็นต์) โดยครู/อาจารย์เกินกว่าครึ่งมีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป (52.73 เปอร์เซ็นต์) และทั้งนี้ยังปรากฏว่า ส่วนใหญ่แล้วครู/อาจารย์เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องในสาขาวิชาที่สอน (83.64 เปอร์เซ็นต์) ครู/อาจารย์เคยดูงานหรือเยี่ยมชมการทำงานเกี่ยวกับเรื่องในสาขาวิชาที่สอน (86.67 เปอร์เซ็นต์) ครู/อาจารย์เคยฝึกงานหรือเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องในสาขาวิชาที่สอน (78.18 เปอร์เซ็นต์) แต่ในปัจจุบัน ครู/อาจารย์เป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมเฉพาะวิชาชีพที่สอนน้อยมาก (22.42 เปอร์เซ็นต์)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์โรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานครเพื่อการสอน

2.1 ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในด้าน ภาษา ความทันสมัย สาขาวิชา รูปแบบข้อสนเทศ แหล่งข้อสนเทศ และลักษณะข้อสนเทศ สรุปผลการวิจัย ดังนี้คือ

ภาษา	ผล	→	แตกต่างกัน
ความทันสมัย	ผล	→	แตกต่างกัน
สาขาวิชา	ผล	→	ไม่แตกต่างกัน
รูปแบบ	ผล	→	แตกต่างกัน
แหล่งข้อสนเทศ	ผล	→	แตกต่างกัน
ลักษณะข้อสนเทศ	ผล	→	แตกต่างกัน

ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศภาษาต่าง ๆ ของครู/อาจารย์

ผลจากการวิจัยพบว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้ข้อสนเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ บุษงามงคล (2527) ที่พบว่า ฅณาจารย์ต้องการใช้ข้อสนเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ สำหรับวัตถุประสงค์ในการสอน และ สุวีพร เมืองอำ (2529) ว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารต้องการข้อสนเทศทุกรูปแบบที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อสนเทศภาษาอื่น ๆ ว่า ทำให้เสียเวลาในการทำความเข้าใจ ถึงแม้จะมีความรู้ภาษาอื่น ๆ แต่ถาไม่ไค้ใช้เป็นประจำก็ลืม ประกอบกับภาระคานการสอนทำให้ไม่มีเวลาแปล หองสมุดจึงควรจัดหาข้อสนเทศภาษาไทยมาให้บริการ และในปัจจุบันมีการผลิตหนังสือคำรภาษาไทยมากขึ้นในหลายสาขาวิชา อีกทั้งการแปลหนังสือคำรภาษาอื่น ๆ มาเป็นภาษาไทยก็เพิ่มขึ้นด้วย จึงทำให้ครู/อาจารย์ใช้ข้อสนเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาอื่น ๆ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ข้อสนเทศภาษาต่าง ๆ ปรากฏว่า ครู/อาจารย์มีความต้องการและการใช้ข้อสนเทศภาษาไทยและภาษาอังกฤษแตกต่างกัน จึงรับกับสมมุติฐานของการวิจัย ทั้งนี้โดยมีระดับความต้องการมากกว่าการใช้ แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันหองสมุดโรงเรียนสารพัดช่างยังไม่สามารถจัดหาข้อสนเทศที่ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ระดับการใช้ต่ำกว่าความต้องการ หองสมุดจึงควรริบคานเงินการจัดซื้อจัดหาข้อสนเทศที่ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในคานความทันสมัย

คานความทันสมัยของข้อสนเทศปรากฏว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้ข้อสนเทศปัจจุบันมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อสนเทศไม่จำกัดอายุ ผลการศึกษาที่รับกับการค้นพบของ สุรีย์ บุษงามงคล (2527) ว่า ฅณาจารย์ต้องการข้อสนเทศที่ใหม่ล่าสุดมากที่สุด และข้อสรุปของ วรภรณ์ ภูแย้ม (2525) ว่า สาเหตุที่ฅณาจารย์ใช้ทรัพยากรหองสมุดเพื่อประกอบการสอนน้อย เพราะทรัพยากรหองสมุดที่มีอยู่ล้าสมัย ยอมแสดงให้เห้นว่า ฅณาจารย์ต้องการข้อสนเทศที่ทันสมัยนั่นเอง และเพราะว่าปัจจุบันข้อสนเทศไค้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วและมากมาย ครู/อาจารย์จำเป็นต้องคิคตามความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนของตน ทำให้ข้อสนเทศใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

จากการเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ขอสนเทศด้านความทันสมัย นั้นพบว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้ขอสนเทศในปัจจุบัน ขอสนเทศอายุ 1-5 ปีที่ผ่านมา และ ขอสนเทศไม่จำกัดอายุแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ 3 ใน 4 รายการ จึงสรุปได้ว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้ขอสนเทศในด้านความทันสมัยแตกต่างกัน เพราะ ส่วนใหญ่มีความต้องการและการใช้แตกต่างกัน ทั้งนี้โดยมีระดับความต้องการมากกว่าการใช้ จากผลเช่นนี้ทำให้ทราบว่า ห้องสมุดโรงเรียนสารพัดช่างยังไม่สามารถสนองความต้องการด้าน ความทันสมัยของขอสนเทศแก่ครู/อาจารย์ได้ ซึ่งอาจเนื่องจากห้องสมุดมีงบประมาณไม่แน่นอน จึงไม่สามารถจัดหาทรัพยากรห้องสมุดใหม่ ๆ ได้เพียงพอ และห้องสมุด 3 ใน 4 แห่ง คือ ห้องสมุดโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี โรงเรียนสารพัดช่างนครหลวง และโรงเรียนสารพัดช่าง สีพระยา บรรณารักษ์ทำงานห้องสมุดเพียงคนเดียว อาจทำให้การเตรียมหนังสือออกให้บริการ ทำได้ช้า อีกทั้งบรรณารักษ์ได้รับมอบหมายให้ทำงานอื่น ๆ นอกจากงานห้องสมุดด้วย จึงทำให้ การใช้มีระดับต่ำกว่าความต้องการ ผู้บริหารและห้องสมุดจึงควรตระหนักถึงความทันสมัยของ ขอสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการ เพื่อยึดเป็นหลักในการจัดซื้อจัดหาขอสนเทศตามความต้องการ

ความต้องการและการใช้ขอสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์ความต้องการและการใช้ขอสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ของครู/อาจารย์ ปรากฏผลจำแนกตามคณะวิชาที่สังกัดดังนี้คือ

- คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ต้องการขอสนเทศสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยกำหนด ได้แก่ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ โลหะ แผ่น และการฝึกฝีมือเบื้องต้น ส่วนการใช้ สาขาวิชาที่มีการใช้มากที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยุ-โทรทัศน์ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการและการใช้พบว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาช่างอุตสาหกรรมต้องการ และใช้ขอสนเทศสาขาวิชาเครื่องยนต์ ไฟฟ้า เครื่องยนต์เล็ก และมอเตอร์ไซค์ แตกต่างกัน จึงรับกับสมมุติฐานเพียง 3 รายการ ใน 12 รายการ สรุปว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาช่าง อุตสาหกรรมมีความต้องการและการใช้ขอสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน เพราะข้อมูล ที่ได้ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะสนับสนุนสมมุติฐานได้

- คณะวิชาเกษตรกรรม สำหรับครู/อาจารย์คณะวิชานี้ต้องการและใช้ ขอสนเทศสาขาวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากสาขาวิชาที่ผู้วิจัยกำหนด ได้แก่ สาขาวิชาการออกแบบ

การปักจักร การเพ้นท์ลาย การเดรปเสื้อมักทัน และการผลิตเสื้อมัด นอกจากนี่ยังพบว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาทหารกรมทองการและใช้ขอสนเทศสาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชาอื่น แต่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชานี้ คือ สาขาวิชาซ่อมจักรเย็บผ้า ศิลปประดิษฐ์ เขียนแผน และศิลปะโฆษณา จากการเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ขอสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ของครู/อาจารย์คณะวิชานี้ปรากฏว่า ครู/อาจารย์ทองการและใช้ขอสนเทศสาขาวิชาคึกเย็บเสื้อมัดตรี และสาขาวิชาอาหาร-ขนมแตกต่างกัน ซึ่งรับกับสมมุติฐานเพียง 2 รายการ ใน 9 รายการ จึงสรุปได้ว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาทหารกรมทองการและใช้ขอสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน เพราะข้อมูลที่ได้ไม่มีน้ำหนักพอที่จะสนับสนุนสมมุติฐานของการวิจัยนี้

- คณะวิชาพัฒนชยกรรม สาขาวิชาที่ครู/อาจารย์คณะวิชาพัฒนชยกรรมทองการมากที่สุดคือ สาขาวิชาบัญชี ส่วนสาขาวิชาที่มีการใช้มากที่สุดคือ สาขาวิชาพิมพ์คึก นอกจากนี่ยังพบว่า ครู/อาจารย์ทองการและใช้ขอสนเทศสาขาวิชาอื่น ในคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม แต่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชานี้คือ สาขาวิชาการพิมพ์ และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการและการใช้พบว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาพัฒนชยกรรมมีความต้องการและการใช้ขอสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้

- คณะวิชาศิลปหัตถกรรม ส่วนครู/อาจารย์คณะวิชานี้ ทองการขอสนเทศสาขาวิชาการพิมพ์และสาขาวิชาคึกเย็บเสื้อมัดตรี ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชาช่างอุตสาหกรรมและคณะวิชาทหารกรมมากที่สุด แต่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชานี้ สำหรับการให้สาขาวิชาที่มีการใช้มากที่สุดคือ สาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ จากการเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ปรากฏว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาศิลปหัตถกรรมทองการและใช้ขอสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่รับกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้

จากผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาโดยอมทองการและใช้ขอสนเทศสาขาวิชาที่ตนสอนและสาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชาที่ตนสังกัด รวมถึงสาขาวิชาที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่ตนสอนด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Wilson (Wilson อ้างในศิริพร สุวรรณะ 2529: 10) ว่า อาจารย์ทองการสารนิเทศในสาขาวิชาที่ตนสอนอยู่เพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาการสอน นอกจากนี่ยังพบงานวิจัยอีกหลายเรื่องซึ่งมีข้อสรุปในแนวเดียวกันนี้เช่นกัน (Hiland 1974, Ford 1973, Unesco 1977B, สร้อย บุษงามงคล 2527 และ นายิกา

เมฆจรส์กุล 2529) อาจเป็นเพราะครู/อาจารย์ที่สอนสาขาวิชาโดยอ้อมต้องมีความรู้ ความสามารถ ในสาขาวิชานั้นเป็นอย่างดี และรู้จักข้อสนเทศในสาขาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี จึงต้องการและใช้ ข้อสนเทศในสาขาวิชาที่ตนสอน ส่วนที่ต้องการและใช้ข้อสนเทศสาขาวิชาที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่ สอนก็เพื่อติดตามและปรับปรุงข้อสนเทศที่ตนได้รับให้ทันสมัย กว้างขวาง และเพื่อนำความรู้นั้น ๆ ไปถ่ายทอดแก่นักศึกษาที่สอน เป็นการพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับ ความต้องการและการใช้ที่ไม่แตกต่างกันนั้น แสดงว่าครู/อาจารย์มีความต้องการและการใช้ สัมพันธ์กัน ระดับของความต้องการและการใช้จึงไม่แตกต่างกัน

ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศรูปแบบต่าง ๆ

จากรูปแบบข้อสนเทศที่ครู/อาจารย์ต้องการและใช้มากที่สุดคือ รูปแบบ ข้อสนเทศที่ได้จากวารสารที่มีคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์แต่ละอาชีพโดยตรง ความรู้ที่ได้จาก ประสบการณ์การปฏิบัติจริงและการดูงานในสถานประกอบการ ซึ่งรับกับข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ ในการเพิ่มพูนข้อสนเทศที่พบว่า ครู/อาจารย์ส่วนใหญ่เคยดูงานหรือเยี่ยมชมการทำงาน และเคย ฝึกงานหรือเข้ารับการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องในสาขาวิชาที่ตนสอน (86.67 และ 78.18 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ส่วนรูปแบบรองลงมาคือ หนังสือตำราและหนังสือคู่มือประกอบวิชาต่างๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Needham (1981) ว่า ครูต้องการข้อสนเทศในกลุ่มของตนเอง มากกว่า และพอใจข้อสนเทศที่ได้จากประสบการณ์การปฏิบัติจริง นอกจากนี้ Bahavar (1982) พบว่า ผู้สอนมักจะแสวงหาข้อสนเทศจากแหล่งข้อสนเทศโดยตรง และ สุรีพร เมืองอ่ำ (2529) พบว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารนิยมใช้ข้อสนเทศที่ได้จากประสบการณ์ของผู้สอนเองเป็น อันดับแรก รับกับแนวคิดของ Menzel (1964) ที่กล่าวว่า เมื่อข้อสนเทศมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่าง รวดเร็วและมีความหลากหลาย ข้อสนเทศที่ได้จากผู้ใกล้ชิดและ ข้อสนเทศบางอย่างก็ไม่สามารถ หาจากเอกสารความรู้ได้ โดยเฉพาะข้อสนเทศที่เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะ จึงรับกับข้อมูลที่ว่า โรงเรียนสารพัดช่างสอนหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติมากกว่า ทฤษฎี

เมื่อได้เปรียบเทียบความต้องการและการใช้ปรากฏว่า ครู/อาจารย์มี ความต้องการและใช้ข้อสนเทศรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยกำหนดจำนวน 20 รายการ แตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้ ทั้งนี้โดยมีระดับความต้องการมากกว่าการใช้จริง ผลการ วิจัยแสดงให้เห็นว่า ครู/อาจารย์ต้องการข้อสนเทศหลาย ๆ รูปแบบ แต่ห้องสมุดโรงเรียนสารพัด

ข้างไม่สามารถจัดให้บริการอย่างเพียงพอ ข้อเสนอแบบบางรูปแบบก็ไม่มีในท้องสมุด เช่น วิทยานิพนธ์ และบางรูปแบบนั้นผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนระบุว่า ไม่ทราบประโยชน์ที่แน่ชัด เช่น คณิตศาสตร์ และสาระสังเขป บรรณานุกรม

ความต้องการและการใช้แหล่งข้อเสนอแตกต่าง ๆ

การศึกษาความต้องการและการใช้แหล่งข้อเสนอแตกต่าง ๆ พบว่า ครู/อาจารย์ต้องการ ข้อเสนอแนะจากแหล่งข้อเสนออื่น ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ ได้แก่ สถานประกอบการ บริษัทโฆษณา สถาบันที่ศึกษาอยู่ แหล่งแฟชั่น ห้องโชว์เสื้อผ้า ทางสรรพสินค้า มากที่สุด ซึ่งรับกับข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเพิ่มพูนข้อเสนอที่ได้อภิปรายในเรื่องรูปแบบข้อเสนอข้างต้นแล้ว รองลงมาคือ แหล่งข้อเสนอตัวบุคคล โดยใช้ข้อเสนอจากแหล่งทรัพยากรส่วนตัว มากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งข้อเสนออื่น ๆ เช่น เกี่ยวข้องกับความต้องการข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bahavar (1982) ที่พบว่า ผู้สอนมักแสวงหาข้อเสนอจากแหล่งข้อเสนอโดยตรง อาจเนื่องจากข้อเสนอที่ได้จากแหล่งข้อเสนอโดยตรงย่อมถูกต้อง น่าเชื่อถือกว่าการได้รับข้อเสนอจากแหล่งอื่น ๆ นอกจากนี้งานวิจัยหลายเรื่องก็พบสอดคล้องกันว่า อาจารย์ชอบใช้แหล่งทรัพยากรส่วนตัว การสนทนากับเพื่อนร่วมงานเป็นลำดับแรก (พลสุข นาสूरีย์ 2526, สุรีย์ บุษงามงคล 2527, สุรีพร เมืองอำ 2529, Menzel 1964, Lolly 1978) นอกจากนี้ วัฒนา สวัสดิ์สรรค์ (2522) พบว่า เหตุที่อาจารย์ใช้ห้องสมุดน้อยเพราะมีหนังสือส่วนตัวเพียงพอที่จะใช้กันควาประกอบการสอน

จากการเปรียบเทียบความต้องการและการใช้พบว่า ครู/อาจารย์มีความต้องการและการใช้ข้อเสนอแนะจากแหล่งข้อเสนอที่ผู้วิจัยกำหนด 9 รายการ ได้แก่ ห้องสมุด โรงเรียนที่ทำงาน, ห้องสมุดอื่น ๆ, แหล่งทรัพยากรส่วนตัว, แหล่งข้อเสนอตัวบุคคล, ร้านจำหน่ายหนังสือ, บทความหนังสือหรือโฆษณาของสำนักพิมพ์, การอบรม การประชุม หรือการสัมมนาต่าง ๆ, สื่อมวลชน, สมาคมทางวิชาชีพที่เป็นสมาชิก แยกต่างกัน จึงรับกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้ ทั้งนี้โดยมีระดับความต้องการมากกว่าการใช้ทุกรายการ สำหรับห้องสมุดโรงเรียนที่ทำงานมีการใช้น้อยอาจเป็นเพราะ ห้องสมุดอยู่ในระยะที่เพิ่งเริ่มสะสมทรัพยากร สาเหตุของการที่ระดับการใช้ต่ำกว่าความต้องการอีกข้อคือ ครู/อาจารย์มีการสอนมาก สอนหลายรอบ และต้องรับผิดชอบงานด้านอื่น ๆ อีก จึงไม่มีเวลาไปใช้ข้อเสนอ ซึ่งรับกับข้อสรุปของ Skov

(1979) ที่ว่า อาชีพที่ต้องทำงานติดต่อกันหลายชั่วโมง ต้องเปลี่ยนผลึก ไม่มีเวลาและแรงกระตุ้นที่จะไปแสวงหาข้อเสนอเพื่อการศึกษา

ความต้องการและการใช้ข้อเสนอแนะลักษณะต่าง ๆ

สำหรับลักษณะของข้อเสนอแนะปรากฏว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้ข้อเสนอแนะที่มีเนื้อหาตรงกับวัตถุประสงค์ ข้อเสนอแนะที่มีภาพประกอบที่ศึกษาง่าย และข้อเสนอแนะที่เสนอแนวคิดให้รู้จักวินิจฉัยและตัดสินใจเองมากที่สุด ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ รองลงมาคือ ข้อเสนอแนะที่เสนอเนื้อหาละเอียด ครบถ้วนทุกด้าน และให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ สุรีย์ บุนงามงคล (2527) ที่ว่า ข้อเสนอแนะสามลักษณะแรกสุดที่ผวจารย์ต้องการใช้มากในทุกวัตถุประสงค์ ได้แก่ เอกสารที่เสนอเนื้อหาครบถ้วนและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เอกสารที่มีรายละเอียดครบถ้วน และเอกสารที่มีเนื้อหาแคบ/เฉพาะ และนำเสนอเรื่องใด เรื่องหนึ่ง

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการและการใช้พบว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้ข้อเสนอแนะลักษณะต่าง ๆ ทั้ง 4 ลักษณะที่ผู้วิจัยกำหนดคือ ข้อเสนอแนะที่เสนอแนวคิดในเรื่องที่ต้องการอย่างง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ใช่ศัพท์เทคนิค ข้อเสนอแนะที่เสนอหลาย ๆ แนวคิดในเรื่องที่ต้องการ ใช้ศัพท์เทคนิคบ้างเล็กน้อย ข้อเสนอแนะที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องทั้งหมด ใช้ศัพท์เทคนิคเป็นส่วนมาก และข้อเสนอแนะที่เสนอเนื้อหาละเอียดครบถ้วนทุกด้าน และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยมีระดับความต้องการมากกว่าการใช้ทุกรายการ ผลการวิจัยที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่า ครู/อาจารย์ต้องการข้อเสนอแนะทุกลักษณะมากกว่าการใช้ อาจเป็นเพราะห้องสมุดโรงเรียนสารพัดช่างมีทรัพยากรห้องสมุดน้อยไม่เพียงพอกับผู้ใช กังเหตุผลที่ไต่ถามไต่ถามตน ห้องสมุดจึงควรริบดำเนินการจัดซื้อและจัดหาข้อเสนอแนะลักษณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะลักษณะที่ครู/อาจารย์ต้องการเป็นอันดับแรก

2.2 ความต้องการและการใช้ข้อเสนอแนะของครู/อาจารย์จำแนกตามเพศ จากการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ข้อเสนอแนะในด้านรูปแบบและแหล่งข้อเสนอแนะ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศจำแนกตามเพศ

รูปแบบ	ผล	ความต้องการ	แตกต่างกัน 4 ใน 20 รายการ
		การใช้	แตกต่างกัน 3 ใน 20 รายการ

สรุป ความต้องการและการใช้รูปแบบข้อสนเทศของครู/อาจารย์ชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

แหล่งข้อสนเทศ	ผล	ความต้องการ	แตกต่างกัน 1 ใน 9 รายการ
		การใช้	ไม่แตกต่างกัน

สรุป ความต้องการและการใช้แหล่งข้อสนเทศของครู/อาจารย์ชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

รูปแบบและแหล่งข้อสนเทศกับความต้งการและการใช้ จำแนกตามเพศ

ผู้วิจัยคาดหวังว่า ครู/อาจารย์ชายและหญิงต้องการและใช้รูปแบบข้อสนเทศและแหล่งข้อสนเทศแตกต่างกัน จากการสังเกตในขณะปฏิบัติงานอยู่ที่ห้องสมุดของผู้วิจัยเป็นระยะเวลาพอสมควร ทำให้คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่ครู/อาจารย์ชายและหญิงจะต้องการและใช้ข้อสนเทศแตกต่างกันมาก แต่ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู/อาจารย์ชายและหญิงต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างกันเพียง 4 รายการ ใน 20 รายการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ชายต้องการข้อสนเทศในรูปแบบวารสารและเอกสารทางการค้า โสตทัศนวัสดุต่าง ๆ มาตรฐาน สเปกและรหัสการทดสอบ มากกว่าครู/อาจารย์หญิง ในขณะที่ครู/อาจารย์หญิงต้องการข้อสนเทศในรูปแบบวารสารและนิตยสารทั่วไปมากกว่าครู/อาจารย์ชาย ส่วนการใช้พบว่า มีความแตกต่างกัน 3 รายการ ใน 20 รายการ ได้แก่ ครู/อาจารย์ชายใช้ข้อสนเทศจากวารสารและเอกสารทางการค้า มาตรฐาน สเปกและรหัสการทดสอบ มากกว่าครู/อาจารย์หญิง โดยครู/อาจารย์หญิงใช้ข้อสนเทศจากวารสารและนิตยสารทั่วไปมากกว่าครู/อาจารย์ชาย อาจเนื่องมาจากครู/อาจารย์ชายส่วนใหญ่สอนในคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งต้องสอนด้านอุตสาหกรรมเครื่องจักร เครื่องยนต์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงต้องการและใช้ข้อสนเทศจากวารสารและเอกสารทางการค้า มาตรฐาน สเปกและรหัสการทดสอบมากกว่าครู/อาจารย์หญิง ในขณะที่ครู/อาจารย์หญิงต้องการและใช้ข้อสนเทศจากวารสารและนิตยสารทั่วไปมากกว่าครู/อาจารย์ชาย เพราะครู/อาจารย์หญิงส่วนใหญ่สอนในคณะวิชาคหกรรม และศิลปหัตถกรรม วารสารและนิตยสารทั่วไปมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เปิด

สอนในทั้ง 2 คณะวิชา เช่น อาหาร-ขนม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายในสมัยนิยม การเสริมสวย การประดิษฐ์ดอกไม้ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะทันสมัยแล้วยังมีภาพประกอบสวยงามด้วย ส่วนโสตทัศนวัสดุนั้น ครู/อาจารย์หญิงต้องการน้อยกว่าครูอาจารย์ชาย อาจเป็นเพราะครู/อาจารย์ชายชำนาญการใช้โสตทัศนวัสดุมากกว่า แต่ความต้องการและการใช้ที่แตกต่างกันในเรื่องนี้เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จึงไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ครู/อาจารย์ชายและหญิงต้องการและใช้รูปแบบขอเสนอเทศไม่แตกต่างกัน

สำหรับแหล่งขอเสนอเทศพบว่า ครู/อาจารย์ชายและหญิงต้องการขอเสนอเทศจากแหล่งขอเสนอเทศที่แตกต่างกันเพียง 1 รายการ ใน 9 รายการ คือ ครู/อาจารย์ชายต้องการขอเสนอเทศจากห้องสมุดอื่น ๆ มากกว่าครู/อาจารย์หญิง ผลการค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานเพียงรายการเดียว ส่วนการใช้พบว่า ครู/อาจารย์ชายและหญิงใช้ขอเสนอเทศจากแหล่งขอเสนอเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่รับกับสมมติฐานของการวิจัย อาจเนื่องจากครู/อาจารย์ทั้งชายและหญิงมีความต้องการและการใช้แหล่งขอเสนอเทศสัมพันธ์กัน และต่างก็มีเวลาน้อยเหมือนกัน จึงทำให้ความต้องการและการใช้ขอเสนอเทศไม่แตกต่างกันมากนัก

ดังนั้นการคาดหวังของผู้วิจัยในส่วนนี้ปรากฏว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้ขอเสนอเทศตามรูปแบบและแหล่งขอเสนอเทศไม่แตกต่างกัน เนื่องจากข้อมูลที่ได้ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนสมมติฐาน

2.3 ความต้องการและการใช้ขอเสนอเทศของครู/อาจารย์ จำแนกตามระดับการศึกษา คณะวิชาที่สังกัด หลักสูตรที่สอน และระยะเวลาที่สอน จากการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการและการใช้ขอเสนอเทศด้านต่าง ๆ ปรากฏผลการวิจัยดังนี้คือ

1. ระดับการศึกษา

- ภาษา	→	ความต้องการ	ผล	ไม่แตกต่างกัน
	→	การใช้	ผล	ไม่แตกต่างกัน
- แหล่งขอสนเทศ	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 9 รายการ
	→	การใช้	ผล	ไม่แตกต่างกัน
- รูปแบบ	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 2 ใน 20 รายการ
	→	การใช้	ผล	ไม่แตกต่างกัน

สรุป ครู/อาจารย์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต้องการและใช้ขอสนเทศด้านภาษา แหล่งขอสนเทศ และรูปแบบ ไม่แตกต่างกัน

2. คณะวิชาที่สังกัด

- ภาษา	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 2 รายการ
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 2 รายการ
- ความทันสมัย	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 4 รายการ
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 3 ใน 4 รายการ
- รูปแบบ	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 8 ใน 20 รายการ
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 2 ใน 20 รายการ
- แหล่งขอสนเทศ	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 2 ใน 9 รายการ
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 9 รายการ
- ลักษณะขอสนเทศ	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 2 ใน 4 รายการ
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 2 ใน 4 รายการ

สรุป ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความต้องการและการใช้ขอสนเทศด้านภาษา รูปแบบ แหล่งขอสนเทศ ลักษณะขอสนเทศ และความทันสมัย ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้มีการใช้ขอสนเทศด้านความทันสมัยเพียงด้านเดียวที่มีการใช้แตกต่างกัน

3. หลักสูตรที่สอน

- ภาษา	→	ความต้องการ	ผล	ไม่แตกต่างกัน
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 2 รายการ
- ความทันสมัย	→	ความต้องการ	ผล	ไม่แตกต่างกัน
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 2 ใน 4 รายการ
- รูปแบบ	→	ความต้องการ	ผล	ไม่แตกต่างกัน
	→	การใช้	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 20 รายการ

สรุป ครู/อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรต่างกัน ต้องการและใช้ข้อสนเทศด้านภาษา ความทันสมัย และรูปแบบ ไม่แตกต่างกัน

4. ระยะเวลาสอน

- ความทันสมัย	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 1 ใน 4 รายการ
	→	การใช้	ผล	ไม่แตกต่างกัน
- รูปแบบ	→	ความต้องการ	ผล	แตกต่างกัน 4 ใน 20 รายการ
	→	การใช้	ผล	ไม่แตกต่างกัน

สรุป ครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอนต่างกัน มีความต้องการและใช้ข้อสนเทศด้านความทันสมัย และรูปแบบ ไม่แตกต่างกัน

ภาษา แหล่งข้อสนเทศ และรูปแบบข้อสนเทศกับความต้องการและการใช้

จำแนกตามระดับการศึกษา

ในเรื่องความต้องการและการใช้ข้อสนเทศที่แตกต่างกันของบุคคล นักวิจัยหลายท่านให้แนวคิดไว้ว่า ลักษณะสำคัญของบุคคลที่อาจมีอิทธิพลต่อความต้องการและการใช้ข้อสนเทศคือ ระดับการศึกษา (Line quoted in Brittain 1970, Needham 1970, Hiland 1981, Summers 1970) คำกล่าวของนักภาษาศาสตร์กล่าวว่า ครู/อาจารย์ที่มีการศึกษาค้นคว้า มีความต้องการและการใช้ข้อสนเทศภาษาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากหลักสูตรของโรงเรียนสารพัดช่างเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และครู/อาจารย์ต่างก็ต้องการและใช้ข้อสนเทศภาษาไทยมากที่สุด จึงต้องการและใช้ข้อสนเทศภาษาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่รับกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้

สำหรับแหล่งข้อสนเทศพบว่า ครู/อาจารย์ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และครู/อาจารย์ระดับปริญญาตรีต้องการข้อสนเทศจากห้องสมุดโรงเรียนที่ทำงานมากกว่าครู/อาจารย์ระดับต่ำกว่าอนุปริญญา อาจเนื่องจากครู/อาจารย์ระดับต่ำกว่าอนุปริญญาคุ้นเคยกับการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าครู/อาจารย์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า ด้านความต้องการจึงสอดคล้องกับสมมุติฐานเพียงรายการเดียว ส่วนการใช้ ครู/อาจารย์ที่มีการศึกษาค้นคว้าใช้แหล่งข้อสนเทศที่ไม่แตกต่างกันเลย ผลการวิจัยด้านการใช้จึงไม่รับกับสมมุติฐานของการวิจัย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ครู/อาจารย์ทั้งหมดมีความต้องการและการใช้ข้อสนเทศอยู่ในระดับที่สัมพันธ์กัน นอกจากนี้อาจเป็นเพราะครู/อาจารย์สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง เป็นหลัก ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศจึงไม่แตกต่างกันมาก

ส่วนด้านรูปแบบข้อสนเทศปรากฏว่า ครู/อาจารย์ระดับปริญญาตรีต้องการข้อสนเทศจากพจนานุกรมและอภิธานศัพท์ บรรณานุกรม มากกว่าครู/อาจารย์ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานเพียง 2 รายการ ใน 20 รายการ ด้านการใช้พบว่า ครู/อาจารย์ที่มีการศึกษาค้นคว้ามีการใช้รูปแบบข้อสนเทศไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาในส่วนนี้ทั้งหมดจึงไม่รับกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้

ดังนั้นความต้องการและการใช้ข้อสนเทศด้านภาษา แหล่งข้อสนเทศและรูปแบบข้อสนเทศ พบว่า ครู/อาจารย์ทั้งหมดต้องการและใช้ข้อสนเทศภาษาไทยมากที่สุด ส่วน

แหล่งขอเสนอที่ที่ต้องการและใช้ในลำดับแรก ๆ ได้แก่ แหล่งขอเสนอที่ตัวบุคคล ห้องสมุดโรงเรียน
ที่ทำงาน และแหล่งทรัพยากรส่วนตัว และรูปแบบขอเสนอที่ที่ต้องการและใช้คือหนังสือตำรา
รูปภาพ และหนังสือคู่มือประกอบวิชาต่าง ๆ เป็นลำดับแรก โดยสรุปแล้ว ครู/อาจารย์ที่มีการ
ศึกษาดูกันมีความต้องการและใช้ขอเสนอที่ด้านภาษา แหล่งขอเสนอที่ และรูปแบบขอเสนอที่
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่รับกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้ เพราะข้อมูลที่ได้นั้นเพียงพอที่จะสนับสนุน
สมมุติฐาน

ภาษา ความทันสมัย รูปแบบขอเสนอที่ แหล่งขอเสนอที่ และลักษณะ
ขอเสนอที่ กับความต้องการและการใช้ จำแนกตามคณะวิชาที่สังกัด

ผู้วิจัยคาดหวังว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่าง ๆ มีความต้องการและ
การใช้ขอเสนอที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า บุคคลต่างสาขาจะมีความต้องการ
ขอเสนอที่แตกต่างกัน แม้แต่บุคคลในสาขาเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกันก็อาจมีความต้องการที่
แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น ตำแหน่งหน้าที่การงาน ความสนใจของ
แต่ละบุคคล (Goldberg 1971, Lin and Garvey 1972, Skelton 1973, นายิกา
เมฆจรสัทกุล 2529) แต่ผลการวิจัยนี้พบว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ครู/อาจารย์
คณะวิชาพาณิชยกรรม และครู/อาจารย์คณะวิชาศิลปหัตถกรรม ต้องการและใช้ขอเสนอที่ภาษา
อังกฤษมากกว่าครู/อาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในส่วนนี้จึงรับกับสมมุติฐานของการวิจัยเพียง
รายการเดียว เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครู/อาจารย์ทั้งหมดต่างก็ต้องการใช้ขอเสนอที่ภาษาไทย
มากที่สุด ดังได้อธิบายเหตุผลไว้ข้างต้น

นอกจากนี้ครู/อาจารย์คณะวิชาช่างอุตสาหกรรมต้องการขอเสนอที่อายุ
1-5 ปีที่ผ่านมา มากกว่าครู/อาจารย์คณะวิชาคหกรรม ความต้องการขอเสนอที่ด้านความทันสมัย
จึงรับกับสมมุติฐานเพียงรายการเดียว ในขณะที่ด้านการใช้กลับพบว่า ครู/อาจารย์คณะวิชาช่าง
อุตสาหกรรม และครู/อาจารย์คณะวิชาคหกรรมใช้ขอเสนอที่ปัจจุบันมากกว่าครู/อาจารย์คณะวิชา
ศิลปหัตถกรรม และครู/อาจารย์วิชาช่างอุตสาหกรรมยังใช้ขอเสนอที่อายุ 1-5 ปีที่ผ่านมา มากกว่า
ครู/อาจารย์คณะวิชาคหกรรม นอกจากนี้ครู/อาจารย์คณะวิชาช่างอุตสาหกรรมยังใช้ขอเสนอที่อายุ
6-10 ปีที่ผ่านมา มากกว่าครู/อาจารย์คณะวิชาพาณิชยกรรมและครู/อาจารย์คณะวิชาคหกรรม อาจ
เป็นเพราะความรู้และวิทยาการในอดีตที่ครู/อาจารย์คณะวิชาช่างอุตสาหกรรมต้องการและใช้

สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในปัจจุบันได้ เช่น อาจแสดงให้เห็นวิวัฒนาการของวิทยาการในแขนงนั้น ๆ เพื่อเปรียบเทียบกับวิทยาการและเทคโนโลยีปัจจุบัน โดยเฉพาะการสอนจำเป็นต้องอาศัยข้อสนเทศที่ให้ความรู้และวิทยาการทั้งในอดีตและปัจจุบันเป็นแนวทาง จึงกล่าวได้ว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างกันใช้ข้อสนเทศในค่านความทันสมัยแตกต่างกัน 3 รายการ ใน 4 รายการ จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยเกือบทั้งหมด

ค่านรูปแบบข้อสนเทศ จากการวิจัยพบว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างกันต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างกัน 8 รายการ ใน 20 รายการ ได้แก่ พจนานุกรมและอภิธานศัพท์ สารานุกรม บรรณานุกรม วารสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ รายงานทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ มาตรฐาน สเปคและรหัสการทดสอบ จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานเพียงบางส่วนเท่านั้น ในขณะที่ค่านการใช้พบว่า แตกต่างกันเพียง 3 รายการ ใน 20 รายการเท่านั้นคือ สารานุกรม วารสารวิชาการ มาตรฐาน สเปคและรหัสการทดสอบ ค่านการใช้จึงรับกับสมมุติฐานเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ในขณะที่ สุรีพร เมืองอ่ำ (2529) พบว่า อาจารย์ที่สอนในกองวิชาต่างกันต้องการรูปแบบข้อสนเทศคือ หนังสือ หนังสือพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกัน

ส่วนค่านแหล่งข้อสนเทศปรากฏว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างกันต้องการข้อสนเทศจากแหล่งข้อสนเทศแตกต่างกัน 2 รายการ ใน 9 รายการ ได้แก่ ห้องสมุด โรงเรียนที่ทำงาน และร้านจำหน่ายหนังสือ จึงรับกับสมมุติฐานของการวิจัยเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ค่านการใช้กลับพบว่า มีการใช้แตกต่างกันเพียงรายการเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู/อาจารย์ไม่มีเวลาในการค้นหาข้อสนเทศ จึงมีความต้องการและการใช้แหล่งข้อสนเทศแตกต่างกันน้อยมาก

เกี่ยวกับลักษณะข้อสนเทศพบว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างกันต้องการและใช้ข้อสนเทศลักษณะต่าง ๆ แตกต่างกันเพียง 2 รายการ ใน 4 รายการ คือ ข้อสนเทศที่เสนอแนวคิดในเรื่องที่ต้องการอย่างง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ใช้ศัพท์เทคนิค และข้อสนเทศที่เสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั้งหมด ใช้ศัพท์เทคนิคเป็นส่วนมาก ดังนั้นจึงรับกับสมมุติฐานของการวิจัยเพียงบางส่วน

สำหรับความคาดหวังที่ว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างกันต้องการและใช้ข้อสนเทศแตกต่างกัน จะพบว่า คณะวิชาที่สังกัดกับความต้องการและการใช้ข้อเทศค่านภาษา ความทันสมัย รูปแบบข้อสนเทศ แหล่งข้อสนเทศ และลักษณะข้อสนเทศ จะแตกต่างกันเพียงบางส่วน

ดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับการค้นพบของ สุรีย์ บูหงามมงคล (2527) ว่า คณะวิชาที่สังกัดกับความต้องการขอเสนอเทศาภิบาล รูปแบบ ภาษา และความทันสมัย ไม่สัมพันธ์และต่างกันอย่างนัก จึงอาจสรุปได้ว่า ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างก็มีความต้องการและใช้ขอเสนอเทศาภิบาล รูปแบบ ขอเสนอเทศาภิบาล แหล่งขอเสนอเทศาภิบาล และลักษณะขอเสนอเทศาภิบาล ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน เพราะข้อมูลที่ได้นั้นไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนสมมุติฐาน ส่วนด้านความทันสมัยของขอเสนอเทศาภิบาล ครู/อาจารย์สังกัดคณะวิชาต่างก็มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ในขณะที่มีการใช้แตกต่างกัน

ภาษา ความทันสมัย และรูปแบบขอเสนอเทศาภิบาล กับความต้องการและการใช้
จำแนกตามหลักสูตรที่สอน

ในเรื่องความต้องการและการใช้ขอเสนอเทศาภิบาลที่แตกต่างกันของบุคคล Osman (1983) กล่าวว่า ความต้องการขอเสนอเทศาภิบาลเพื่อการสอนนั้น โดยพื้นฐานแล้วเกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่อาจารย์สอนด้วย ผู้วิจัยจึงคาดหวังว่า ครู/อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรต่างกันต้องการและใช้ขอเสนอเทศาภิบาล ต่างกัน แต่จากผลการวิจัยกลับพบว่า ครู/อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรต่างกันต้องการขอเสนอเทศาภิบาล ต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่มีการใช้แตกต่างกันโดย ครู/อาจารย์ผู้สอน 2 หลักสูตร ใช้ขอเสนอเทศาภิบาล อังกฤษมากกว่าครู/อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเพียงหลักสูตรเดียว ในส่วนนี้ด้านความต้องการจึงไม่รับกับสมมุติฐาน แต่ด้านการใช้รับกับสมมุติฐานเพียงรายการเดียว

ด้านความทันสมัยของขอเสนอเทศาภิบาลก็เช่นกัน ครู/อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรต่างกัน ต้องการขอเสนอเทศาภิบาลด้านความทันสมัยไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการใช้พบว่า มีการใช้แตกต่างกัน 2 รายการ ใน 4 รายการ คือ ขอเสนออายุ 1-5 ปี และ 6-10 ปีที่ผ่านมา จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

สำหรับรูปแบบขอเสนอเทศาภิบาลพบว่า ครู/อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรต่างกันต้องการรูปแบบขอเสนอเทศาภิบาลไม่แตกต่างกัน ในขณะที่มีการใช้แตกต่างกัน 1 รายการ ใน 20 รายการ เท่านั้น จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัย เนื่องจากข้อมูลที่ได้นั้นไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนสมมุติฐานนี้

ดังนั้นหลักสูตรที่สอนกับความต้องการและการใช้ขอเสนอเทศาภิบาล ภาษา ความทันสมัย และรูปแบบขอเสนอเทศาภิบาล จากการวิจัยสรุปได้ว่า ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัย เพราะข้อมูลที่ได้นั้นไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนสมมุติฐานนี้

ความสัมพันธ์และรูปแบบข้อสนเทศกับความต้องการและการใช้ จำแนก

ตามระยะเวลาสอน

เรื่องความต้องการและการใช้ข้อสนเทศมีงานวิจัยหลายเรื่องพบว่า ประสบการณ์การทำงาน มีอิทธิพลต่อความต้องการและการใช้ข้อสนเทศ โดยเฉพาะของ ครู/อาจารย์ และผู้สอน (Line quoted in Brittain 1970, Needham 1970, Ford 1973, Hiland 1974) แต่ผลการวิจัยนี้กลับพบว่า ครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอนต่างกันต้องการข้อสนเทศด้านความสัมพันธ์แตกต่างกันเพียงรายการเดียว คือ ครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอน 1-3 ปี ต้องการข้อสนเทศอายุ 1-5 ปีที่ผ่านมา มากกว่าครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอนตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป อาจเป็นเพราะครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอนน้อย เพิ่งทำงานใหม่ ๆ มีประสบการณ์น้อย จึงมีความกระตือรือร้น ต้องการข้อสนเทศที่ทันสมัยมากกว่าครู/อาจารย์ที่ผ่านการสอนมานาน มีประสบการณ์มากกว่า ในขณะที่การใช้พบว่า มีการใช้ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนสารพัดช่างมีทรัพยากรห้องสมุดน้อยและเพิ่งสะสมไม่นานนัก ทรัพยากรจึงมีอายุไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้มีการใช้ไม่แตกต่างกัน ในส่วนนี้จึงไม่รับกับสมมุติฐาน เนื่องจากข้อมูลไม่หนักแน่นพอ

รูปแบบข้อสนเทศปรากฏว่า ครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอนต่างกันต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างกัน 4 รายการ ใน 20 รายการ คือ สารานุกรม บรรณานุกรม วิทยานิพนธ์ มาตรฐาน สเปคและรหัสการทดสอบ ส่วนคำถามการใช้พบว่า ครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอนต่างกันใช้รูปแบบข้อสนเทศไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ ครู/อาจารย์ใช้ข้อสนเทศทุกรูปแบบที่ทำได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศจึงทำให้มีการใช้ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นระยะเวลาสอนกับความต้องการและการใช้ข้อสนเทศด้านความสัมพันธ์และรูปแบบข้อสนเทศ จึงสรุปได้ว่า ครู/อาจารย์ที่มีระยะเวลาสอนต่างกันต้องการและใช้ข้อสนเทศในความสัมพันธ์และรูปแบบข้อสนเทศไม่แตกต่างกัน จึงไม่รับกับสมมุติฐานของการวิจัยนี้ เพราะข้อมูลที่ได้อาจไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนสมมุติฐาน

ผลการวิจัยเรื่องความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของครู/อาจารย์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา คณะวิชาที่สังกัด หลักสูตรที่สอน และระยะเวลาสอน นั้น ปรากฏว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว ครู/อาจารย์โรงเรียนสารพัดช่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา คณะวิชาที่สังกัด

หลักสูตรที่สอนและระยะเวลาสอนแตกต่างกัน มีความต้องการและการใช้ข้อสนเทศไม่แตกต่างกัน
 คังไคสรูปข้างต้น ซึ่งไม่ตรงกับงานวิจัยหลายเรื่องที่ว่าตัวแปรเหล่านี้ มีผลต่อความต้องการและ
 การใช้ข้อสนเทศ (สุรีพร เมืองอำ 2529, Needham 1970, Lin and Garvey 1972,
 Ford 1973, Nelson 1973, Hiland 1974, Lolly 1978) อาจเป็นไปได้ว่า โรงเรียน
 สारพักข้างจัดการศึกษานอกระบบ หลักสูตรที่สอนเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี นอกจากนั้นนักศึกษา
 ที่ต้องสอนก็มีพื้นฐานการศึกษาแตกต่างกันมาก จึงอาจเป็นผลให้การศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับงาน
 วิจัยอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว

การพิสูจน์สมมุติฐาน

1. ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในค่านาษา ความทันสมัย รูปแบบ แหล่ง
 และลักษณะข้อสนเทศ ครู/อาจารย์มีความต้องการและการใช้แตกต่างกัน = สมมุติฐาน

ยกเว้น สาขาวิชา ครู/อาจารย์มีความต้องการและการใช้ไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐาน

2. ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในค่านรูปแบบและแหล่ง ครู/อาจารย์ชาย
 และหญิงมีความต้องการและการใช้ไม่แตกต่างกัน # สมมุติฐาน

3. ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศในค่านต่าง ๆ ของครู/อาจารย์ จำแนกตาม
 ระดับการศึกษา คณะวิชาที่สังกัด หลักสูตรที่สอน และระยะเวลาที่สอน ครู/อาจารย์ดังกล่าว
 มีความต้องการและการใช้ข้อสนเทศไม่แตกต่างกัน # สมมุติฐาน

ยกเว้น การใช้ข้อสนเทศค่านความทันสมัยเพียงค่านเดียว ที่ครู/อาจารย์สังกัด
 คณะวิชาต่างกันมีการใช้แตกต่างกัน = สมมุติฐาน

ขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้างต้น คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อห้องสมุดโรงเรียนสารพัคข้างใน
 กรุงเทพมหานครโดยตรง ในอันที่จะจัดหา รวบรวม และเผยแพร่ข้อสนเทศของห้องสมุด ให้รับกับ
 ความต้องการของครู/อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ใช้หลักและในฐานะที่ห้องสมุดเป็นแหล่งข้อสนเทศใกล้ตัว
 โดยเฉพาะในสภาพที่ห้องสมุดโรงเรียนสารพัคข้างเพิ่งเริ่มดำเนินงานห้องสมุด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ
 ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

1. กรมอาชีวศึกษาควรริบค่าเงินการมอบหมายอำนาจในการพิจารณาอนุมัติข้อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของห้องสมุดให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด ให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และความต้องการของผู้ใช้ เนื่องจากปัจจุบันการขออนุมัติข้อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท สำหรับสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในส่วนกลางทุกแห่งต้องขออนุมัติโดยตรงต่ออธิบดีกรมอาชีวศึกษา

2. กรมอาชีวศึกษาควรจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่เหมาะสมให้กับห้องสมุดโรงเรียนสารพัดช่างทุกแห่ง และแยกให้เห็นชัดเจนในแผนการใช้จ่ายของสถานศึกษา เนื่องจากปัจจุบันไม่มีงบประมาณ การจัดซื้อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อาศัยเงินค่าวัสดุของแผนกวิชาต่าง ๆ ตลอดมา ทำให้การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดเป็นไปไม่เต็มที่ รั้งกับข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอมาว่า ห้องสมุดควรจัดหาสารสนเทศเพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้

3. กรมอาชีวศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุดและส่งเสริมกิจการห้องสมุด โดยการสนับสนุนให้บุคลากรใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการสอนและเพื่อพัฒนาบุคลากร

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงสถานที่ตั้งห้องสมุดที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าใช้บริการได้อย่างสะดวก ห้องสมุดควรมีอากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อน เย็นสบาย และสามารถขยายได้ในอนาคต ดังข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้อธิบายแล้วข้างต้น

ข้อเสนอแนะต่อห้องสมุด

1. ควรจัดบรรยากาศห้องสมุดให้น่าใช้ มีการตกแต่งประดับประดาให้สวยงาม คำนึงถึงความสะอาด และจัดที่นั่งอ่านให้เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้ ดังที่ครู/อาจารย์ได้เสนอมา

2. การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ควรพิจารณาความต้องการด้านสาขาวิชาที่สอนเป็นหลัก เพราะครู/อาจารย์ทำหน้าที่สอนเป็นงานหลัก และผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ครู/อาจารย์ต้องการและใช้สารสนเทศในสาขาวิชาที่ตนสอนและสาขาวิชาในขณะที่ตนสังกัดมาก แต่ประสบปัญหาเรื่องไม่มีสารสนเทศในสาขาที่ตนต้องการเพียงพอ ทั้งนี้การจัดซื้อสิ่งพิมพ์ควรพิจารณาถึงรูปแบบ ภาษา ความทันสมัย และลักษณะของสารสนเทศด้วย เช่น

รูปแบบขอเสนอที่ต่องการมากที่สุดคือ หนังสือคำรา หนังสือคู่มือประกอบวิชาต่าง ๆ โสศทัศน์วัสดุต่าง ๆ ก็ควรจัดซื้อจัดหาให้ได้สัดส่วนกัน โดยควรซื้อขอเสนอภาษาไทยเป็นอันดับแรกและเป็นขอเสนอที่ทันสมัยให้รายละเอียดครบถ้วนทุกด้าน ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นต้น และในการคัดเลือกควรขอความร่วมมือจากครู/อาจารย์ทุกท่านให้ช่วย เสนอแนะหรือ เลือกจากรายชื่อหนังสือที่บรรณารักษ์เสนอให้ หลังจากนั้นบรรณารักษ์ควรคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้จำนวนและปริมาณสมคูลย์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน และเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับในแต่ละครั้ง

3. ควรมีการประชุมสัมพันธงานห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ เพราะจะทำให้ผู้ใช้ทราบถึงความก้าวหน้าของห้องสมุด นอกจากนี้ยังเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ที่จะทำให้ผู้ใช้ทราบถึงคุณค่าของห้องสมุด และเกิดความเชื่อมั่นว่า ห้องสมุดสามารถให้ขอเสนอที่ต่องการได้อย่างรวดเร็วและในเวลาที่ต้องการ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้นด้วย

แนวทางการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงความต่องการและการใช้ขอเสนอเพื่อการสอนของครู/อาจารย์โรงเรียนสารพิคข้างในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นการวิจัยเรื่องอื่น ๆ ต่อไปในแนวทางนี้ จึงควรจะศึกษาเกี่ยวกับ

1. สาเหตุที่ครู/อาจารย์ใช้ขอเสนอในระดับต่ำกว่าความต่องการ
2. ความต่องการและการใช้ขอเสนอของครู/อาจารย์โรงเรียนสารพิคข้างในส่วนภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบความต่องการและการใช้ขอเสนอของครู/อาจารย์ในกรุงเทพมหานคร และครู/อาจารย์ในส่วนภูมิภาค
3. ความต่องการและการใช้ขอเสนอของนักศึกษาโรงเรียนสารพิคข้าง
4. พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของครู/อาจารย์โรงเรียนสารพิคข้าง เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการใช้และการแก้ปัญหาการใช้ห้องสมุดของครู/อาจารย์ ทำให้ห้องสมุดสามารถจัดเตรียมบริการต่าง ๆ ให้รับกับความต่องการที่แท้จริงได้
5. แรงจูงใจในการค้นคว้าหาขอเสนอของครู/อาจารย์โรงเรียนสารพิคข้าง

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศเพื่อการสอนของครู/อาจารย์โรงเรียน สาร์พักข้างในกรุงเทพมหานคร พบข้อจำกัดของการวิจัยคือ ประชากรในการวิจัยคลาดเคลื่อนจากการสำรวจเบื้องต้น จากจำนวน 206 คน เหลือเพียง 204 คน เพราะครู/อาจารย์ลาออกและย้ายหน่วยงาน นอกจากนี้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ครบถ้วนตามต้องการ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบความต้องการและการใช้สารสนเทศที่แท้จริงของประชากรทั้งหมด แต่ได้รับคำตอบคืนมาเพียงร้อยละ 80.88 ซึ่งทำให้ไม่ได้รับข้อมูลจากครู/อาจารย์ครบทุกแผนกวิชาที่เปิดทำการสอน ทั้ง ๆ ที่ผู้วิจัยได้พยายามติดตามทวงถามหลายครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู/อาจารย์มีภารกิจมาก ต้องสอนหลายรอบ ต้องทำงานหลายลักษณะนอกเหนือจากการสอน จึงอาจทำให้ข้อมูลที่รับคลาดเคลื่อนหรือไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร